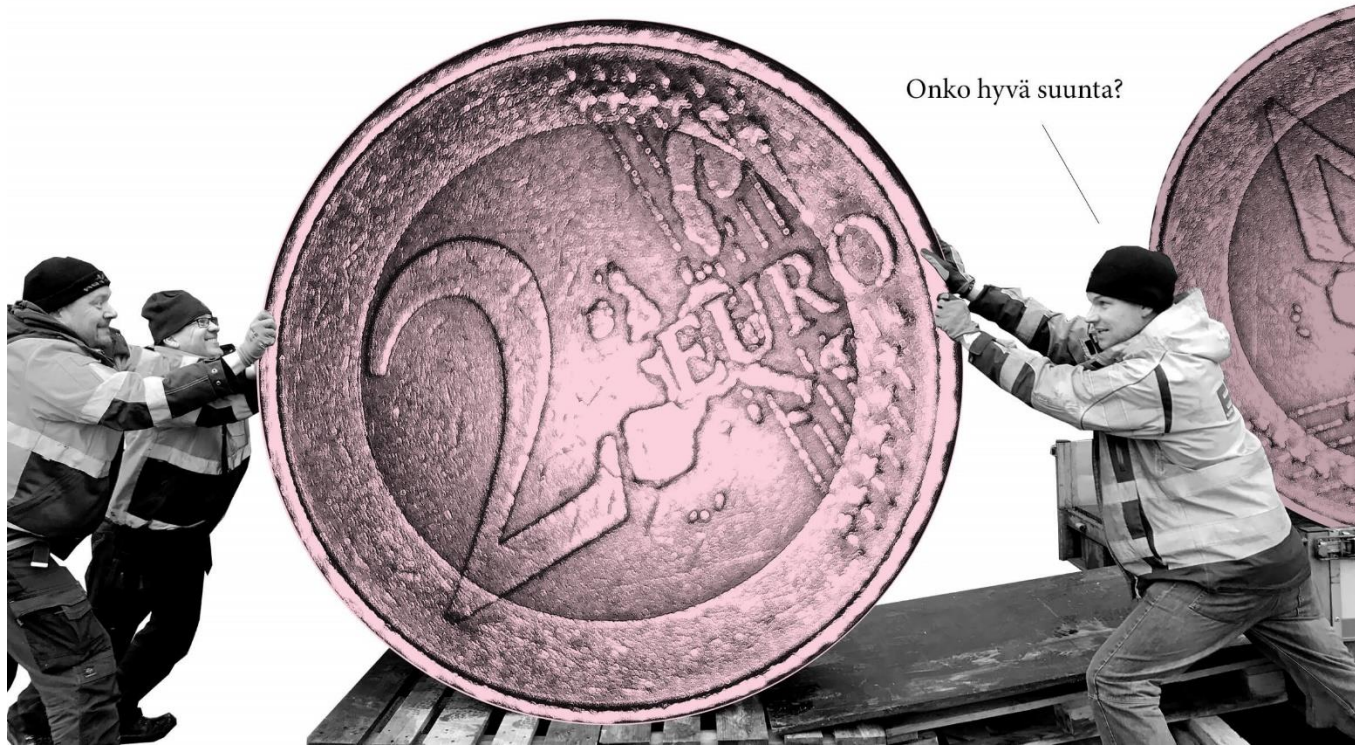


Hyvää huomista, vaikuttavuusinvestoiminen!

Paasitorni 31.5.2017

Hyvää huomista, vaikuttavuusinvestoiminen!



MISTÄ ON KYSE?

Työn muutos ja julkisen talouden paineet ravistelevat suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan perusteita. Haemme näihin ilmiöihin positiivisia ratkaisuja.

Hyvää huomista, vaikuttavuusinvestoiminen!

13.30 Kahvia ja kakkua

14.00 Kolme vuotta vaikuttavuusinvestoimista – missä mennään? Timo Lindholm, Sitra

14.15 100-vuotias Suomi kokeilee rohkeasti uutta! Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen, VM

14.30 Onko vaikuttavuusinvestoiminen Troijan hevonen vai hyvinvoinnin täsmäase? Debatoimassa professori Juho Saari, projektijohtaja Mika Pyykkö ja sijoittaja Ari Kaaro

15.00 SIBit puoliväliriihessä – kenen elämä muuttuu ja miten? Keskustelemassa Vesa Jouppila, ELY-keskus ja Georg Henrik Wrede, OKM sekä kuntien edustajat Sami Kuikka, Lahti ja Sanna Natunen, Lappeenranta

15.30 Vaikuttavuuden ekosysteemi tarvitsee kaikkia – vain yhdessä voimme onnistua! Jonna Heliskoski, Kansallismuseo/Hanken

16-18 Cocktailtilaisuus

**”Elämä on liian lyhyt ja arvokas
käytettäväksi pelkän taloudellisen
hyödyn tavoitteluun.”**

Risto Siilasmaa, Nokian hallituksen puheenjohtaja
yhteiskunnallisen vaikuttavuuden merkityksestä
sijoitusstrategiassaan (Talouselämä 2/2017)

Sitran teesit vaikuttavuusinvestoimisesta

1

Tavoitteen ja mittareiden selkeä määrittely on aidosti vaikuttavan toiminnan perusta

2

Huolellinen mallinnus ja ilmiöiden kuvaaminen tarvitaan halutun lopputuloksen saavuttamiseksi

3

Ennakoiva ote ja pitkäjänteiset investoinnit ihmisiin luovat hyvinvointia ja kutistavat kestävyysvajetta

4

Vaikuttavuussijoittaminen on nouseva trendi; yhteistä hyvää tavoittelevaa pääomaa löytyy yhä enemmän

5

Vaikuttavuus syntyy yhteistyönä asiakkaiden, palveluntuottajien ja sijoittajien kesken

Määritellään tavoite, ei tekemisen tapaa

- Vaikuttavuuden hankinta edellyttää, että järjestäjä on määritellyt:
 - **väestöryhmän**, jonka hyvinvoinnin edistämiseen toimet kohdennetaan
 - **mitattavissa olevan hyvinvoinnin** tai sitä määrittävän tekijän tavoitetasoa tai niissä tapahtuvaksi halutun muutoksen
 - edellä mainitun **tuloksen taloudellisen arvon** ja sen perusteella maksettavan tulospalkkion enimmäissuuruuden
- Palveluntuottajat määrittelevät ja toteuttavat käytännön toimet parhaaksi katsomallaan tavalla, yhteistyössä järjestäjän kanssa

Hyvää huomista, vaikuttavuusinvestoiminen!

13.30 Kahvia ja kakkua

14.00 **Kolme vuotta vaikuttavuusinvestoimista – missä mennään?** Timo Lindholm, Sitra

14.15 100-vuotias Suomi kokeilee rohkeasti uutta! Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen, VM

14.30 **Onko vaikuttavuusinvestoiminen Troijan hevonen vai hyvinvoinnin täsmäase?** Debatoimassa professori Juho Saari, projektijohtaja Mika Pyykkö ja sijoittaja Ari Kaaro

15.00 **SIBit puoliväliriihessä – kenen elämä muuttuu ja miten?** Keskustelemassa Vesa Jouppila, ELY-keskus ja Georg Henrik Wrede, OKM sekä kuntien edustajat Sami Kuikka, Lahti ja Sanna Natunen, Lappeenranta

15.30 **Vaikuttavuuden ekosysteemi tarvitsee kaikkia – vain yhdessä voimme onnistua!** Jonna Heliskoski, Kansallismuseo/Hanken

16-18 Cocktailtilaisuus

Vaikuttavuusketju



Hyvää huomista, vaikuttavuusinvestoiminen!

13.30 Kahvia ja kakkua

14.00 **Kolme vuotta vaikuttavuusinvestoimista – missä mennään?** Timo Lindholm, Sitra

14.15 **100-vuotias Suomi kokeilee rohkeasti uutta!** Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen, VM

14.30 **Onko vaikuttavuusinvestoiminen Troijan hevonen vai hyvinvoinnin täsmäase?** Debatoimassa professori Juho Saari, projektijohtaja Mika Pyykkö ja sijoittaja Ari Kaaro

15.00 **SIBit puoliväliriihessä – kenen elämä muuttuu ja miten?** Keskustelemassa Vesa Jouppila, ELY-keskus ja Georg Henrik Wrede, OKM sekä kuntien edustajat Sami Kuikka, Lahti ja Sanna Natunen, Lappeenranta

15.30 **Vaikuttavuuden ekosysteemi tarvitsee kaikkia – vain yhdessä voimme onnistua!** Jonna Heliskoski, Kansallismuseo/Hanken

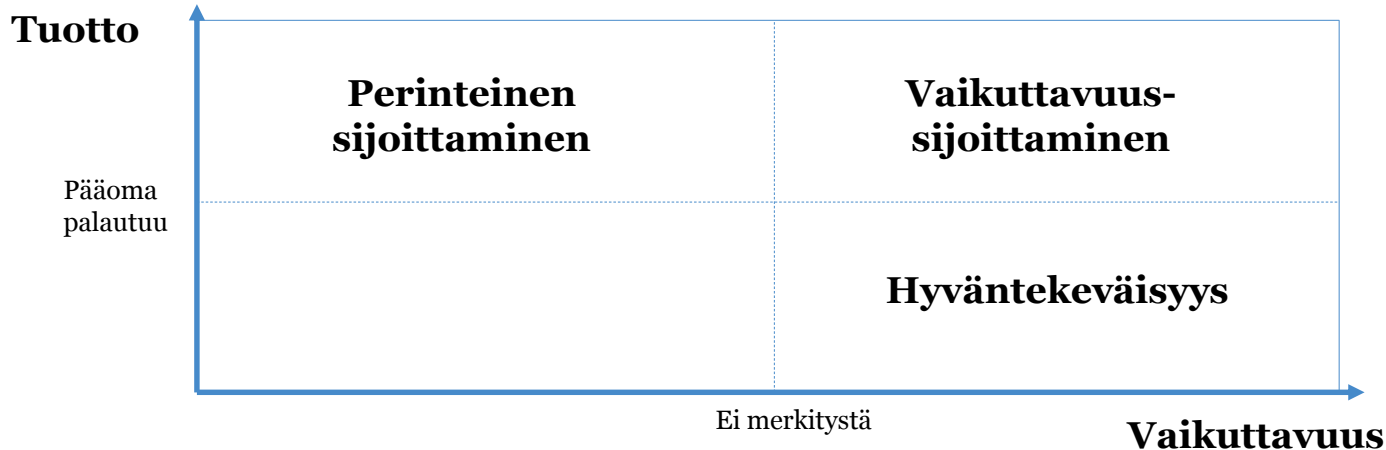
16-18 Cocktailtilaisuus

Mitä on vaikuttavuusinvestoiminen?

Vaikuttavuusinvestoimisessa (*engl. Impact investing*) tavoitellaan tuoton lisäksi myönteisiä ja mitattavia yhteiskunnallisia vaikutuksia. Sijoittajalle se on mahdollisuus laajentaa näkökulmaa perinteisestä tuotto-riski-tarkastelusta mitattavissa olevan yhteiskunnallisen hyödyn tavoitteluun. Käsitteen alle mahtuu monenlaisia instrumentteja lainoista oman pääoman ehtoihin sijoituksiin.

Olennaista on, että

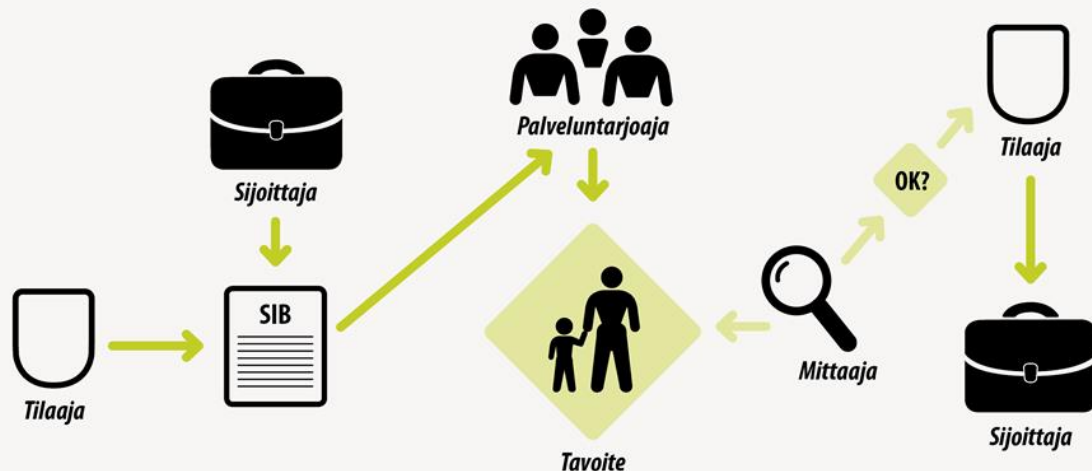
- 1) investointi kohdistuu toimintaan, jonka tarkoituksena on lisätä yhteiskunnallista hyvää
- 2) investoinnille asetetaan selkeät vaikuttavuustavoitteet, joiden toteutumista mitataan
- 3) investoinnille asetetaan taloudelliset tuottotavoitteet



TULOSPERUSTEINEN RAHOITUSSOPIMUS (SIB) TYÖVÄLINEENÄ

Vaikuttavuusinvestoiminen käytännössä

Yksi vaikuttavuusinvestoimisen toteutusmuoto on *Social Impact Bond (SIB)* eli tulosperusteinen rahoitussopimus. Siinä sijoittaja kantaa kokonaan hankkeen taloudellisen riskin ja julkinen sektori maksaa vain tuloksista. Sijoituksin kerätyt varat käytetään asetetun tavoitteen edistämiseen.



1 Kunta havaitsee ongelman tai tarpeen, jonka ratkaisulle asetetaan tavoitteet.

2 Kunta määrittelee yhdessä palveluntarjoajan kanssa toimet ongelman ehkäisemiseksi.

3 Sijoittajat investoivat tarvittavaan toimintaan.

4 Riippumaton taho todentaa, onko asetetut tavoitteet saavutettu.

5 Jos tavoitteet saavutetaan, kunta palauttaa sijoittajalle pääoman ja maksaa sovittun koron. Jos tavoitteita ei saavuteta, kunta ei maksa mitään.

Arvio SIB-hankekokonaisuudesta keväällä 2017

– yhteensä 5 (+ 1) rahastoa

SIB	Tilanne
Työhyvinvoinnin edistäminen julkisella sektorilla; tulospalkkion maksajana ko. organisaatiot työnantajina	Käynnissä, 4 asiakasorganisaatiota, (hankehallinnoijana Epiqus)
Maahanmuuttajien nopea kotoutuminen ja työllistyminen; TEM	Käynnistynyt virallisesti 1/17 (Epiqus)
Lasten, lapsiperheiden ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen; (maa)kunnat	Käynnistymässä, useita kuntia mukana prosessissa (FIM yhteistyössä LSKL:n kanssa)
Ikääntyneiden itsenäisen toimintakyvyn vahvistaminen; (maa)kunnat	Useita kuntia ja kuntayhtymiä mukana prosessissa
Työllistymisen edistäminen; TEM	Useita kuntia ja kuntayhtymiä mukana prosessissa

→ Hankehallinnoijan
kilpailutus
käynnistymässä

Hyvää huomista, vaikuttavuusinvestoiminen!

13.30 Kahvia ja kakkua

14.00 **Kolme vuotta vaikuttavuusinvestoimista – missä mennään?** Timo Lindholm, Sitra

14.15 **100-vuotias Suomi kokeilee rohkeasti uutta!** Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen, VM

14.30 **Onko vaikuttavuusinvestoiminen Troijan hevonen vai hyvinvoinnin täsmäase?** Debatoimassa professori Juho Saari, projektijohtaja Mika Pyykkö ja sijoittaja Ari Kaaro

15.00 **SIBit puoliväliriihessä – kenen elämä muuttuu ja miten?** Keskustelemassa Vesa Jouppila, ELY-keskus ja Georg Henrik Wrede, OKM sekä kuntien edustajat Sami Kuikka, Lahti ja Sanna Natunen, Lappeenranta

15.30 **Vaikuttavuuden ekosysteemi tarvitsee kaikkia – vain yhdessä voimme onnistua!** Jonna Heliskoski, Kansallismuseo/Hanken

16-18 Cocktailtilaisuus

**Selkeät, mitattavat
tulostavoitteet
suunnittelun pohjaksi.
Muutos, mitä haetaan.**

Esimerkkejä monilta osin ehkäistävissä olevista kustannuksista

Kustannus	euroa vuodessa
Huostaanotettu lapsi	130 000 / kunta
Syrjäytynyt nuori	20 000
Ympäri vuorokautista hoivaa tarvitseva ikääntynyt	40 000
Alkoholihaitat	1 mrd. / yhteiskunta
Liikkumattomuus	1 - 2 mrd.
Sairauspoissaolot	3 - 4 mrd.
Tupakointi	1,5 mrd.
Diabetes (ml. tyypin 2 diabetes)	1 mrd.
Yksinäisyys jne.	...

Puoliväliriihen kirjaukset

Tavoitteena nuorten syrjäytymisen vähentäminen

- Hallituksen tavoitteena on vähentää koulutuksen ja työn ulkopuolella olevien nuorten (NEET) määrää ja edistää nuorten työllistymistä. Yhtenä keinona tähän mainitaan, että työ- ja elinkeinoministeriö valmistelelee keväällä ja kesällä 2017 yhdessä Sitran ja kiinnostuneiden kuntien kanssa SIB-hankkeen nuorten työllisyyden edistämiseksi ja ulkopuolisuuden vähentämiseksi. (Ks. [hallituksen muistio](#), 12. kohta)
- Muistiossa todetaan, että lasten ja nuorten hyvinvointia, opiskelua ja työllistymistä tukeva järjestelmä on nykyisellään monimutkainen, ja toimenpiteiden vaikuttavuutta heikentää muun muassa riittämätön koordinaatio ja yhteistyön puute. SIB-mallin avulla voidaan paremmin varmistaa oikea-aikainen ja tarpeen mukainen tuki lapsen, nuoren ja perheen erilaisiin tarpeisiin.

Puoliväliriihen kirjaukset

Työllistymistä edistävät kokeilut

- Lisäksi hallitus aikoo hankkia muun muassa heikossa työmarkkina-asemassa oleville ja nuorille työnhakijoille yksityisiltä palveluntuottajilta uudenlaisia monialaisia palvelukonsepteja: SIB-mallin avulla hankkeisiin kytketään yksityistä rahoitusta, ja palveluhankinnat toteutetaan innovatiivisia hankintakäytäntöjä ja tulosperusteisia sopimuksia hyödyntäen. (Ks. [hallituksen muistio](#), 14. kohta)

Hyvää huomista, vaikuttavuusinvestoiminen!

13.30 Kahvia ja kakkua

14.00 **Kolme vuotta vaikuttavuusinvestoimista – missä mennään?** Timo Lindholm, Sitra

14.15 **100-vuotias Suomi kokeilee rohkeasti uutta!** Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen, VM

14.30 **Onko vaikuttavuusinvestoiminen Troijan hevonen vai hyvinvoinnin täsmäase?** Debatoimassa professori Juho Saari, projektijohtaja Mika Pyykkö ja sijoittaja Ari Kaaro

15.00 **SIBit puoliväliriihessä – kenen elämä muuttuu ja miten?** Keskustelemassa Vesa Jouppila, ELY-keskus ja Georg Henrik Wrede, OKM sekä kuntien edustajat Sami Kuikka, Lahti ja Sanna Natunen, Lappeenranta

15.30 Vaikuttavuuden ekosysteemi tarvitsee kaikkia – vain yhdessä voimme onnistua! Jonna Heliskoski, Kansallismuseo/Hanken

16-18 Cocktailtilaisuus

Miksi vaikuttavuusinvestoimisessa on järkeä?



Julkisen talouden tasapainottaminen vaatii uusia rahoitus- ja toimintamalleja.



Hyvinvointiongelmät ovat mittavia ja kalliita. Ehkäisevään toimintaan ei riitä varoja, vaikka se tulisi usein edullisemmaksi.



Systemaattinen tuloksellisuuden seuranta auttaa suuntaamaan niukat resurssit parhaisiin ratkaisuihin.









Julkisen, kolmannen ja yksityisen sektorin tiiviimmästä yhteistyöstä hyötyvät kaikki osapuolet.

Sitra ja vaikuttavuusinvestoiminen

- Yksi Sitran avainalueista 1.5.2014–31.12.2017
- Painopisteenä hyvinvoinnin edistäminen (laajasti ymmärrettynä)
- Tavoitteena
 - 1) rakentaa Suomeen **vaikuttavuusinvestoimisen ekosysteemi** yhdessä eri toimijoiden kanssa
 - 2) kokeilla uutta sijoitus-, rahoitus- ja yhteistyömallia käytännössä
 - toimintaympäristö- ja markkinaselvitykset
 - käsittemäärittely
 - mallintamisen ja mittaamisen kehittäminen
 - vaikuttavuusinvestoimisrahasto
 - Social Impact Bond (SIB) -pilotit
 - yhteiskunnallinen markkinointi

**HYVÄÄ
HUOMISTA,
SUOMI!**



sitra.fi | seuraavaerä.fi
@sitrafund      

SITRA